

Cultura i Mitjans | Actualitzat el 05/04/2016 a les 22:25

Adriana Ugarte: «El drama de 'Julietta' és esquitxat per gotes profundes i abrasives»

L'actriu protagonitza amb Emma Suárez la darrera pel·lícula de Pedro Almodóvar | El vintè film del director manxec s'estrena aquest divendres

Adriana Ugarte, protagonista de la darrera pel·lícula d'Almodóvar | Adrià Costa

Aquest divendres arriba a la cartellera la darrera pel·lícula de Pedro Almodóvar, *Julietta* (2016) (<http://www.eldeseo.es/julietta/>), un drama sense plors, sense fissures, contingut i amb una emoció quirúrgica. Protagonitzada per Emma Suárez i Adriana Ugarte -les dues en el paper de Julieta-, la història exigeix l'esforç interpretatiu de no mostrar més el compte, de ser extremadament curoses. Adriana Ugarte (Madrid, 1985), la Julieta que viu els anys 80, ens permet entrar a les entranyes d'un personatge que acumula cicatrius i ferides, en una interpretació on ha hagut de baixar als inferns del dolor sense fer-ne escarafalls. Tot delicadesa, tot entusiasme i amb la serenitat que dóna haver-se submergit en una emoció tan intensa, la jove actriu ens explica els detalls d'una història on la culpa sempre és present.

- Emma Suárez i vostè interpreten el mateix personatge, Julieta, en etapes diferents de la vida. Vist el resultat, és fascinant la feina que han fet de sincronització. Ha estat dur arribar a aquesta simbiosi tan impactant?

- Quan saps que una companya farà el mateix personatge que tu a una mateixa pel·lícula, el primer impuls que tens és trucar-la i parlar-ho per tractar de quedar i construir un codi comú. Ens vam trucar, evidentment, però quan ens vam asseure amb el Pedro Almodóvar, una setmana després del primer contacte entre nosaltres, ens vam adonar que això tractava d'una altra cosa i

que ell havia de ser l'autèntic artífex de la construcció de la Julieta completa. I ens va dir, també, que no havia de ser una Julieta estàtica, que evoluciona a mesura que el drama la va canviant. I és lògic, perquè la pel·lícula fa un recorregut des dels vint-i-pocs anys fins als cinquanta-sis de la Julieta.

- Un arc temporal que permet dotar de molts matisos el personatge, i que tant vostè com Emma Suárez treballen de manera molt acurada i precisa.

- Julieta és igual que la resta de persones, de fet. Les persones ens transformem al llarg de la vida, i el que tenia d'important és que havia d'existir un sentiment comú de dolor, una manera pròpia i intransferible de sentir la pèrdua, la soledat i la culpa. Vam treballar per separat, i Pedro va treballar amb nosaltres com si fos un mag. Ell sabia dirigir-nos al punt exacte on les dues havíem de coincidir.

- Mai van estar juntes al rodatge. Hi va haver, però, algun un assaig previ en comú?

- Només vam coincidir una sola vegada, un parell d'hores. Aquesta estona va servir per fixar la manera de caminar, la manera de fumar (jo no fumaria) i la manera de mirar. Però, com et dic, tot va ser mèrit del Pedro.

- A vostè li ha tocat interpretar els anys de joventut, que són els de més lluminositat -el moment de l'enamorament, de tenir una filla, etc.-, tot i que tot això té un revers tenebrós i molt dolorós.

- El personatge té una evolució que m'entusiasma. És molt agraït. Com bé dius, la primera Julieta viu una època de lluminositat -l'adolescència, primers amors, revolució sexual, maternitat-, però també, des de l'episodi del tren, comença a acumular una pedra a la motxilla, una pèrdua que ja no l'abandona.

Adriana Ugarte. Foto: Adrià Costa

- La pèrdua es va repetint, com també en el viatge que fa a Andalusia per veure els seus pares.

- Exacte, tot és ple de pèrdues. Sembla que el principi és més lluminós, i que el drama només es va esquitxant de manera molt tènue. Però, no ens enganyem: quan s'esquitxa és amb gotes molt profundes i molt abrasives.

- Gotes que també commouen, que estremeixen de dalt a baix. Aquesta sensació inquietant, de tremolor, ja apareix en l'episodi al qual es referia abans, el del tren. És entre fascinant, oníric i misteriós, amb un cérvol entrant en escena.

- Sí, totalment. No saps si és fantasia o realitat, té un component molt màgic, i crec que era l'efecte que es volia crear.

- El tren ens situa en una escenografia tradicionalment plena de misteri, amb uns elements molt marcats per la iconografia i amb referents com Hitchcock i una atmosfera de thriller que transmet molt bé la banda sonora d'Alberto Iglesias.

- Pedro es va inspirar en les relats d'Alice Munro (<http://www.clubeditor.cat/ca/autor/munro>), *Destino*, *Pronto* i *Silencio*, tots del llibre *Escapada* (RBA libros, 2005). D'aquell punt inicial, ha mantingut només el nom de Julieta i l'episodi del tren. Per a ell, el tren és molt inspirador. L'altre dia comentava que sempre havia volgut rodar en aquest mitjà de transport, el més misteriós de tots, el "cavaller de ferro" que va avançant i on tot pot succeir.

- La base del film són els relats de Munro i a la pel·lícula els llibres són molt importants: apareixen sovint en escena, els personatges en porten a sobre i en llegeixen contínuament. L'apartament de Julieta és ple de llibres i ella, quan fa de professora, explica la història d'Ulisses als alumnes, just quan deixa Calipso per seguir el viatge per l'alta mar, el "pontons".

- L'escena és reveladora, perquè, curiosament, Julieta portarà sempre la tragèdia grega a la mà. En aquest sentit, la pel·lícula és plena de pistes, com passa a la vida mateixa, que moltes vegades ens mostra cap on ens dirigim. Normalment, però, passa que estem massa ocupats per escoltar aquestes pistes, per posar-hi atenció, per entendre-les. Aquesta tragèdia ja estava anunciant el què acabaria passant i ells no se n'adonen.

- Almodóvar li va fer llegir alguna cosa en especial per entrar a la història, per crear referents i estímuls als quals recórrer?

- Pedro ens va donar moltes referències. Hi va haver, però, un moment en què la Julieta de la meva etapa havia de començar a baixar als inferns i jo li vaig dir que no volia que em donés cap referència més. Volia anar cega, agafada de la seva mà i arribar junts a aquell lloc tan solitari i dolorós. M'agrada llençar-me al destí, al buit, a la màgia d'allò que pugui passar. No sóc gaire d'utilitzar referències per construir els personatges.

- Hi ha directors que "deixen fer", que no dirigeixen gaire els actors. Però Almodóvar té fama de ser intervencionista, de controlar molt la feina i les emocions dels intèrprets.

- Sí, ho controla tot. I ho fa perquè estima la seva professió i, com a actriu, et sap traspasar aquest amor. Es nota molt que gaudeix, i això és fantàstic, perquè t'ajuda moltíssim. No et deixa sola en cap moment i acabes gaudint molt del camí.

Adriana Ugarte. Foto: Adrià Costa

- La càrrega dels personatges de *Julieta* és molt intensa, però s'allunya del clàssic melodrama on aflora la llàgrima. Com va treballar aquesta contenció?

- La veritat és que, com a actors o espectadors, no hi estem gaire acostumats. I, de fet, és molt més alliberador veure com plores a llàgrima viva, com t'entregues a l'estrip que et provoquen els fets. Penso, però, que el que fem a *Julieta* és una cosa més subtil i molt més interessant. No et deixa respirar, et deixa contracturat a la butaca. També crec que el film pot provocar, en l'espectador, un alliberament emocional després d'un temps d'haver-lo vist. Un bon dia, passejant pel carrer, potser et surtin les llàgrimes per tot allò que portes acumulat i que no havia pogut sortir abans, deixant anar tot el dolor que tenies estancat. Crec que la història de *Julieta* aconsegueix acompanyar-te més temps i es queda amb tu més profundament.

- La relació mare-filla és la gran força que mou el drama. La pel·lícula toca molt de prop, en aquest sentit. Com va enfrontar-se al tema?

- També em va tocar de prop, i tant. Tinc una relació molt intensa amb la meva mare, i també amb el meu pare. El guió em feia sentir moltes coses, sobretot d'allò que calles i que seria útil que diguessis. O, just al contrari, quan dius més del compte i et passes de la ratlla. Aquesta relació entre els pares i els fills és l'àmbit on es mou l'amor més incondicional del món i, alhora, també són les relacions més fràgils i delicades, les més fàcils d'embrutar. Són relacions on els malentesos fan molt de mal.

- La carta que escriu Julieta a la seva filla diu: "a pesar de mi silencio te acabé contagiando la culpa como un virus". La culpa, sempre present. Una culpa que et rosega i que és latent, una culpa que anem acumulant al llarg de la vida. Creu que això és el que ens mou cap a la infelicitat?

- La culpa ens fa aferrar a les persones i a les coses. De vegades, seguim mantenint relacions per "culpa", perquè notem que l'altre part de la parella potser és més dèbil. O perquè potser ens sentim culpables i volem ser agraïts i donar gràcies al destí que ens ha permès tenir aquesta família,

aquesta situació i no una altra.

- La culpa ens fa actuar de manera massa prudent, en contradicció amb el desig?

- De vegades, aquesta culpa ens fa mantenir estructures que són enganyoses i nocives, acords que no estan vius. Per la culpa, mantenim les plantes mortes dins de casa. Ara bé, crec que està bé sentir la culpa només en una mínima dosi, per ser conscients d'allò que fem malament.

- És una mesura de la nostra humanitat?

- Si no tinguéssim sentiment de culpabilitat tampoc no podríem reconèixer els errors i seríem simples animals. O, encara pitjor, uns psicòpates. Però, quan la culpa passa d'aquesta mínima dosi i et fa sentir responsable de totes les desgràcies del món -o et transforma en un esclau de situacions de la teva pròpia vida-, crec que cal eliminar-la, perquè no és motivadora i sí molt destructiva.

Adriana Ugarte. Foto: Adrià Costa